

39.1. Κελυφωτά Φιστίκια – Γενικές Πληροφορίες

39.1.1. Εισαγωγή:

Η φιστικιά (επιστ. Πιστακία η γνησία, *Pistacia vera*) είναι δίοικο φυλλοβόλο δέντρο του γένους

Πιστακία και της οικογένειας των Ανακαρδιοειδών. Η καταγωγή της είναι από το Ιράν. Σήμερα καλλιεργείται ευρύτατα στην Ασία, στις Μεσογειακές χώρες και την Αμερική για τον καρπό της, το κελυφωτό φιστίκι.

Το ύψος του δέντρου αναλόγως των συνθηκών μπορεί να φτάσει τα 10 μέτρα. Έχει πλούσια διακλάδωση και κλαδιά που έχουν χρώμα σταχτί. Τα φύλλα του είναι δερματώδη και σύνθετα. Οι ταξιανθίες της φιστικιάς σχηματίζουν τσαμπιά από μικρά άνθη. Οι φιστικιές είναι αρσενικά και θηλυκά δέντρα, με τα αρσενικά να ανθίζουν νωρίτερα. Για τη καλύτερη απόδοση των καλλιεργειών, η γύρη συλλέγεται και συντηρείται σε ψυγεία. Στον κατάλληλο χρόνο επικονιάζονται τα θηλυκά άνθη με τη μορφή ραντίσματος (τεχνητή επικονίαση). Ο καρπός του δέντρου έχει μήκος 1-2 εκατοστά, το περικάρπιο είναι δερματώδες και έχει πράσινο χρώμα ενώ το εσωτερικό (ενδοκάρπιο) είναι ξυλώδες και σκληρό. Όταν ωριμάσει το περικάρπιο τότε γίνεται ωχρο, σχίζεται και πέφτει αφήνοντας το ενδοκάρπιο που με τη σειρά του ανοίγει αφήνοντας να φανεί η εσωτερική ψίχα. Αυτή έχει χρώμα πράσινο και περιβάλλεται από λεπτό φλοιό ρόδινου χρώματος (περισπέρμιο). Οι καρποί της φιστικιάς σχηματίζουν τσαμπιά.

Στην Ελλάδα καλλιεργείται μία από τις καλύτερες ποικιλίες στον κόσμο, η Αιγινίτικη με τα περίφημα φιστίκια Αιγίνης. Σε μικρότερο βαθμό καλλιεργούνται οι ποικιλίες Νυχάτη, η φουντουκάτη και η Pontikis. Η καλλιέργεια της φιστικιάς τα τελευταία χρόνια εκτός από την Αίγινα, τη Σαλαμίνα και τα Μέγαρα, που ήταν παραδοσιακά φιστικοπαραγωγές περιοχές, επεκτάθηκε στη Φθιώτιδα, Θεσσαλία, Βοιωτία και Εύβοια.

Σύμφωνα με στοιχεία του διεθνούς οργανισμού FAOSTAT η παγκόσμια παραγωγή ανέρχεται σε 1.005.440 τόνους με τις μεγαλύτερες σε παραγωγή χώρες είναι το Ιράν που παράγει το 47% της παγκόσμιας παραγωγής, οι Η.Π.Α. το 23%, η Τουρκία το 15%, η Κίνα το 7,5%, η Συρία το 6% και άλλες χώρες με μικρότερη παραγωγή. Η Ελλάδα παράγει το 1% της παγκόσμιας παραγωγής.

39.1.2. Δείκτες ωριμότητας:

Συνήθως οι καρποί δεν ωριμάζουν όλοι μαζί. Οι πρώτοι καρποί εμφανίζονται στις αρχές Αυγούστου. Τα κριτήρια ωριμότητας των καρπών είναι:

- 1) Η εύκολη αποκόλληση του περικαρπίου, από το ξυλοποιημένο ενδοκάρπιο.
- 2) Η εύκολη απόσπαση των καρπών με ελαφρύ τίναγμα.

39.1.3. Ποιοτικοί δείκτες:

Οι ποιοτικοί δείκτες προσδιορίζονται από:

- 1) Το μέγεθος του καρπού, το σχήμα χωρίς ελαττώματα και φθορές.
- 2) Τη σταθερή και τραγανή υφή του πυρήνα του καρπού.
- 3) Τη γλυκιά και λιπαρή γεύση.
- 4) Την απαλλαγή των καρπών από ταγγίσεις.
- 5) Την υψηλή περιεκτικότητα σε λίπος (περίπου 45%).
- 6) Την περιεκτικότητα σε πρωτεΐνες (περίπου 30%).
- 7) Την περιεκτικότητα σε γλυκόζη και φρουκτόζη στο 10% των συνολικών σακχάρων.

Αποσπάσματα κειμένων. Περισσότερα στο βιβλίο ΦΡΟΥΤΑ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ.